

Sygn. akt III Ca 464/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 października 2013r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, Wydział III Cywilny Odwoławczy w składzie

następującym:

Przewodniczący - Sędzia: SO Urszula Kapustka (sprawozdawca)

Sędzia SO Katarzyna Kwilosz – Babiś

Sędzia SR del. Piotr Borkowski

Protokolant: prot. sąd. Ewelina Konieczny

po rozpoznaniu w dniu 15 października 2013r. w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z powództwa Ł. S.

przeciwko A. P. i Z. P.

o ustanowienie rozdzielności majątkowej

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Rejonowego w Nowym Sączu

z dnia 5 marca 2013r., sygn. akt III RC 493/12

- 1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że powództwo oddala i nie obciąża powoda kosztami procesu,**
- 2. nie obciąża powoda kosztami postępowania apelacyjnego.**

Sygn. akt III Ca 464/13

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Nowym Sączu wyrokiem z dnia 5.03.2013 r. ustanowił z dniem 5.03.2013 r. rozdzielność majątkową pomiędzy pozwaną Z. P. a pozwanym A. P. powstałą z zawarcia pomiędzy nimi małżeństwa w dniu 6.03.1982 r. i zasądził od pozwanych Z. P. i A. P. solidarnie na rzecz powoda Ł. S. kwotę 577 zł tytułem kosztów procesu.

Sąd Rejonowy wskazał, że powód Ł. S., będący wierzycielem pozwanego A. P., domagał się ustanowienia rozdzielności majątkowej pomiędzy pozwanymi małżonkami A. P. i Z. P..

Sąd Rejonowy ustalił, że pozwani A. P. i Z. P. zawarli małżeństwo w dniu 6.03.1982 r. Pozwani nie zawierali umów majątkowych małżeńskich.

Na podstawie nakazów zapłaty z dnia 21.02.2011 r., sygn. akt VGNC 2170/10 i VGNC 2171/10 wydanych przez Sąd Rejonowy w Siedlcach i zaopatrzonych w klauzulę wykonalności A. P. zobowiązany został do zapłaty na rzecz Ł. S.

kwot wynoszących odpowiednio: 23 204,88 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 16.12.2010 r. i kosztami procesu w wysokości 2 708 zł oraz 14 963,24 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 16.12.2010 r. i kosztami procesu w wysokości 2 708 zł. W oparciu o w/w tytuły wykonawcze powód wszczął przeciwko pozwanemu A. P. postępowanie egzekucyjne przed Komornikiem Sądowym przy Sądzie Rejonowym w Nowym Sączu. W ramach tego postępowania egzekucyjnego Komornik wszczął egzekucję z nieruchomości stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...) o powierzchni 0,08 ha, wchodzącą w skład majątku pozwanych objętego wspólnością ustawową małżeńską i poinformował powoda, że dalsze prowadzenie egzekucji z nieruchomości będzie możliwe po przedłożeniu klauzuli wykonalności przeciwko obojemu małżonkom. Pismem z dnia 18.10.2012 r. Komornik poinformował powoda, że egzekucja z innych składników majątkowych dłużnika nie jest skuteczna. Pismem z dnia 26.10.2012 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 40 951,83 zł tytułem należności głównej, odsetek i kosztów z w/w tytułów wykonawczych w terminie 3 dni, wskazując iż brak zapłaty spowoduje wystąpienie przeciwko pozwanemu i jego żonie z pozwem o orzeczenie rozdzielnosci majątkowej.

Pozwani są właścicielami na zasadzie małżeńskiej wspólności ustawowej nieruchomości stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...), zabudowaną budynkiem mieszkalnym. Nieruchomość ta obciążona jest hipoteką umowną na kwotę 420 000 zł ustanowioną na zabezpieczenie kredytu w wysokości 280 000 zł udzielonego pozwanym przez Bank Spółdzielczy w P.. Począwszy od lipca 2011 r. pozwany spłaca ten kredyt w ratach po 3 000 zł miesięcznie.

Pozwany A. P. zatrudniony jest w firmie (...) z wynagrodzeniem w kwocie 3 370 zł brutto. Z wynagrodzenia tego potrącane są kwoty na poczet wierzytelności powoda.

Pozwana Z. P. zatrudniona jest jako pielęgniarka z wynagrodzeniem 2 600 zł brutto miesięcznie.

Pozwani nie mają nikogo na utrzymaniu.

Sąd Rejonowy uznał, że w sprawie zachodzą przesłanki z art. 52 § 1 a k.r.o. do ustanowienia rozdzielnosci majątkowej. Podał, że wierzyciel wykazał, iż w skład majątku osobistego dłużnika nie wchodzi żadne wartościowe składniki, natomiast w majątku wspólnym małżonków jest nieruchomość zabudowana budynkiem mieszkalnym o znacznej wartości. Sąd I instancji wskazał, iż pozwani nie wykazali, by z uwagi na obciążenie hipoteką wchodzącej w skład majątku wspólnego nieruchomości, nie może nastąpić zaspokojenie wierzytelności powoda w wyniku podziału majątku wspólnego. Sąd podał, że pozwani – wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 6 k.c. - nie udowodnili, jaka jest wartość przedmiotowej nieruchomości, a tym samym brak jest podstaw do przyjęcia, iż powód nie byłby zaspokojony w żadnej części.

Z powyższych względów Sąd Rejonowy uwzględnił powództwo na podstawie art. 52 § 1 a k.r.o., a o kosztach procesu orzekł w oparciu o przepisy art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

Wyrok powyższy zaskarżyli pozwani apelacją, w której zarzucili:

1. naruszenie prawa procesowego, tj. art. 227 i 233 k.p.c. poprzez nie uwzględnienie całokształtu okoliczności będących przedmiotem postępowania dowodowego i przyjęcie ustaleń na podstawie fragmentarycznej, a przez to dowolnej oceny dowodów, sprzecznej z zasadą wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego;

2. naruszenie prawa materialnego, tj.:

- art. 52 § 1a k.r.o. poprzez przyjęcie, że powód uprawdopodobnił, że zaspokojenie wierzytelności wymaga dokonania podziału majątku wspólnego pozwanych w sytuacji, gdy powód powyższego nie wykazał;

- art. 6 k.c. poprzez przyjęcie, że to na pozwanych spoczywał ciężar udowodnienia, że powód nie może uzyskać zaspokojenia z nieruchomości pozwanych, podczas gdy to na powodzie ciąży wykazanie (uprawdopodobnienie), że dokonanie podziału doprowadzi do jego zaspokojenia;

3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia polegający na:

- przyjęciu, że prowadzone na rzecz powoda postępowanie egzekucyjne jest bezskuteczne, podczas gdy o jego skuteczności świadczy fakt, że nie zostało ono umorzone;

- pominięciu istotnej dla sprawy okoliczności, że pozwany wciąż spłaca wierzytelność powoda i do tej pory spłacił ją w wysokości ponad 1/3 jej wysokości, przez co nie można przyjąć, że tylko dokonanie podziału majątku wspólnego doprowadzić może do zaspokojenia wierzyciela;

4. sprzeczność ustaleń Sądu z zebrany materiał dowodowy wynikającą z pominięcia istotnych okoliczności, które były przedmiotem postępowania dowodowego.

Ponadto apelujący wniósł o przeprowadzenie dowodu:

- z dołączonych do apelacji dokumentów w postaci wniosku o zawiązanie do próby ugodowej, zawiadomienia o terminie posiedzenia wyznaczonego na dzień 11.06.2013 r. w sprawie z wniosku powoda o zawiązanie do próby ugodowej oraz 4 faktur VAT wystawionych przez pozwanego na okoliczność posiadania przez pozwanego wierzytelności, z których powód może uzyskać zaspokojenie;

- z akt sprawy KM 727/11 i 728/11 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Nowym Sączu na okoliczność braku faktycznej możliwości zaspokojenia się powoda z majątku wspólnego pozwanych;

- zaświadczenia Banku Spółdzielczego w P. z dnia 12.08.2013 r. na okoliczność aktualnej wysokości zadłużenia pozwanych z tytułu kredytu hipotecznego;

- operatu szacunkowego sporządzonego dnia 9.10.2013 r. przez rzeczoznawcę majątkowego B. M. na okoliczność określenia wartości rynkowej działki nr (...) i faktu, że budynek mieszkalny tylko w części położony jest na powyższej nieruchomości, a w pozostałym zakresie znajduje się na nieruchomości sąsiedniej tj. działce nr (...) stanowiącej własność osób trzecich.

Podnosząc powyższe apelujący domagali się zmiany zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa i zasądzenia na ich rzecz kosztów procesu za obie instancje według norm przepisanych, ewentualnie uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Powód wniósł o oddalenie apelacji, pominięcie na zasadzie art. 381 k.p.c. podniesionych w apelacji nowych faktów i dowodów oraz zasądzenie od pozwanych na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna.

Sąd Okręgowy akceptuje ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy i przyjmuje je za swoje.

W postępowaniu apelacyjnym Sąd Okręgowy przeprowadził dowód z dokumentów znajdujących się w aktach spraw egzekucyjnych KM 727/11 i 728/11 prowadzonych przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Nowym Sączu – J. J.. Wniosek o przeprowadzenie tego dowodu na okoliczność wysokości wierzytelności przysługujących powodowi wobec pozwanego A. P. oraz interesu prawnego powoda w wystąpieniu z niniejszym powództwem wobec braku możliwości realnego zaspokojenia należności powoda w inny sposób niż przez skierowanie egzekucji do składnika majątku dłużnika objętego wspólnością ustawową małżeńską, zawarty był w pozwie. Dowodu tego Sąd Rejonowy nie przeprowadził i nie oddalił powyższego wniosku dowodowego.

Na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach spraw KM 727/11 i KM 728/11 Sąd Okręgowy ustalił, że w sprawie KM 727/11 wierzyciel Ł. S. wszczął przeciwko dłużnikowi A. P. dnia 28.03.2011 r. egzekucję na podstawie nakazu zapłaty z dnia 21.02.2011 r., sygn. akt V GNC 2170/10, domagając się wyegzekwowania kwoty należności głównej w wysokości 23 204,88 zł, ustawowych odsetek od należności głównej w kwocie 818,21 zł na dzień 25.03.2011

r. i dalszych odsetek ustawowych oraz kosztów procesu i postępowania klauzulowego w kwocie 2 774 zł. Natomiast w dniu 28.03.2011 r. w sprawie KM 728/11 wierzyciel Ł. S. wszczął przeciwko dłużnikowi A. P. egzekucję na podstawie nakazu zapłaty z dnia 21.02.2011 r., sygn. akt V GNc 2171/10, domagając się wyegzekwowania kwoty należności głównej w wysokości 14 963,24 zł, ustawowych odsetek od należności głównej w kwocie 527,60 zł na dzień 25.03.2011 r. i dalszych odsetek ustawowych oraz kosztów procesu i postępowania klauzulowego w kwocie 2 774 zł (wnioski o wszczęcie postępowania egzekucyjnego w sprawie KM 727/11 i Km 728/11).

W obu postępowaniach egzekucyjnych począwszy od czerwca 2011 r. prowadzona jest egzekucja z wynagrodzenia za pracę otrzymanego przez dłużnika w PPHU (...) Sp. z o.o. w N. (zajęcie wynagrodzenia za pracę z dnia 27.05.2011 r. i pismo PPHU (...) Sp. z o.o. w N. z dnia 6.06.2011 r. – k. 44 i 50 akt KM 728/11 oraz k. 27 i 31 akt KM 727/11). W toku obu egzekucji dokonano sprzedaży licytacyjnej należącego do dłużnika samochodu ciężarowego (...) (protokół sprzedaży ruchomości z dnia 29.09.2011 r. – k. 49 akt KM 727/11 i k. 61 akt KM 728/11) i dnia 30.09.2011 r. umorzono postępowanie egzekucyjne co do należących do dłużnika pojazdów: M. (...), B. (...), F. (...) z uwagi na niesprzedanie ich na licytacji i nie przejęcie przez wierzyciela (postanowienie z dnia 30.09.2011 r. o umorzeniu postępowania egzekucyjnego co do rzeczy niesprzedanej na licytacji i nie przejętej przez wierzyciela – k. 53 akt KM 727/11 i k. 65 akt KM 728/11).

W dniu 1.10.2012 r. Komornik w obu sprawach wszczął egzekucję z nieruchomości położonej w B. stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...) o powierzchni 0,08 ha, wchodzącej w skład majątku wspólnego dłużnika i jego małżonki. Komornik zajął powyższą nieruchomość i poinformował wierzyciela, że dalsze prowadzenie egzekucji z tej nieruchomości będzie możliwe po przedłożeniu klauzuli wykonalności przeciwko obojgu małżonkom zgodnie z art. 923¹ § 1 k.p.c. (zawiadomienie z dnia 1.10.2012 r. o wszczęciu egzekucji z nieruchomości – k. 88 akt KM 728/11 i k. 86 akt KM 727/11 oraz pismo Komornika z dnia 1.10.2011 r. skierowane do wierzyciela – k.93 akt KM 728/11 i k. 91 akt KM 727/11).

W obu egzekucjach uczestniczy oprócz wierzyciela Ł. S. także 8 innych wierzycieli, a łączna wysokość wierzytelności egzekwowanych przez wszystkich wierzycieli na dzień 14.05.2013 r. wynosiła 223 464,76 zł. Wierzytelność Ł. S. w sprawie KM 727/11 w powyższej dacie wynosiła 25 845,96 zł, a w sprawie KM 728/11 kwotę 17 563,88 zł, czyli łącznie kwotę 43 409,84 zł (postanowienie Komornika z dnia 14.05.2013 r. – k. 112 akt KM 727/11 i k. 119 728/11).

Na dzień 21.06.2013 r. Komornik wyegzekwował od dłużnika w sprawie KM 727/11 kwotę 9 695,52 zł, z czego wierzycielowi przekazał kwotę 8 773,59 zł, natomiast w sprawie KM 728/11 kwotę 7 222,43, z czego wierzycielowi przekazał kwotę 6 368,49 zł (zestawienie należności sporządzone przez Komornika znajdujące się w aktach KM 727/11 i KM 728/11).

Aktualnie w sprawach KM 727/11 i KM 728/11 egzekucja prowadzona jest wyłącznie z wynagrodzenia za pracę dłużnika, bowiem brak innego majątku mogącego podlegać egzekucji.

Sąd Okręgowy oddalił natomiast pozostałe wnioski dowodowe zawarte w apelacji. Dowód z dokumentów w postaci wniosku o zawezwanie do próby ugodowej, zawiadomienia o terminie posiedzenia wyznaczonego na dzień 11.06.2013 r. w sprawie z wniosku pozwanego o zawezwanie do próby ugodowej oraz 4 faktur VAT wystawionych przez pozwanego dnia 24.03.2011 r. nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, bowiem z dokumentów tych nie wynika, czy w rzeczywistości przysługują pozwanemu wierzytelności objęte wystawionymi przez niego fakturami oraz czy istnieje realna możliwość zaspokojenia należności powoda z tych wierzytelności. Dowody w postaci zaświadczenia Banku Spółdzielczego w P. oraz operatu szacunkowego Sąd Okręgowy pominął na podstawie art. 381 k.p.c. Powołany przepis stanowi, że sąd drugiej instancji może pominąć nowe fakty i dowody, jeżeli strona mogła je powołać w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, chyba że potrzeba powołania się na nie wynika później. Pozwani nie uprawdopodobnili, by nie mogli przedstawić przed Sądem Rejonowym zaświadczenia o wysokości ich zadłużenia z tytułu kredytu hipotecznego, jak również by nie mogli zlecić rzeczoznawcy ustalenia wartości działki ewidencyjnej nr (...). Jeśli zaś chodzi o kwestię usytuowania budynku mieszkalnego na działkach nr (...) to sami apelujący wskazują,

że okoliczność ta była im wcześniej znana, stąd należy uznać, że brak było przeszkód do powołania tego faktu przed Sądem Rejonowym.

Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy, uzupełniony w sposób wskazany wyżej w postępowaniu apelacyjnym, Sąd Okręgowy uznał – odmiennie niż Sąd I Instancji - że powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Przepis art. 52 § 1a k.r.o. stanowi, że ustanowienia przez sąd rozdzielnosci majątkowej może żądać także wierzyciel jednego z małżonków, jeżeli uprawdopodobni, że zaspokojenie wierzytelności stwierdzonej tytułem wykonawczym wymaga dokonania podziału majątku wspólnego małżonków.

Z przytoczonego przepisu wynika, że dla uwzględnienia wytoczonego przez wierzyciela powództwa o ustanowienie rozdzielnosci majątkowej konieczne jest spełnienie dwóch przesłanek: wykazania istnienia stwierdzonej tytułem wykonawczym wierzytelności w stosunku do jednego z małżonków oraz uprawdopodobnienia, że zaspokojenie tej wierzytelności wymaga dokonania podziału majątku wspólnego małżonków.

Niewątpliwie powód spełnił pierwszą z w/w przesłanek: przedkładając tytuły wykonawcze w postaci nakazów zapłaty z dnia 21.02.2011 r., sygn. akt V GNc 2170/10 i V GNc 2171/10 wykazał, że posiada stwierdzoną tytułem wykonawczym wierzytelność w stosunku do pozwanego A. P..

W ocenie Sądu Okręgowego powód nie spełnił natomiast drugiej z w/w przesłanek, tj. nie uprawdopodobnił, że zaspokojenie przysługującej mu względem pozwanego A. P. wierzytelności wymaga dokonania podziału majątku wspólnego małżonków.

Zaspokojenie wierzytelności przysługującej od jednego z małżonków wymaga dokonania podziału majątku wspólnego wówczas, gdy nie ma możliwości zaspokojenia tej wierzytelności z majątku osobistego dłużnika i składników majątku wspólnego małżonków wymienionych w art. 41 § 2 k.r.o. i gdy brak podstaw do poszukiwania zaspokojenia z majątku wspólnego małżonków (brak podstawy do nadania klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika z ograniczeniem jego odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową – art. 787 i art. 787¹k.p.c.), natomiast będzie możliwe zaspokojenie z udziału w majątku wspólnym małżonków, który w wyniku podziału przypadnie temu z małżonków, który jest dłużnikiem (tak Komentarz do Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego pod redakcją K. Piaseckiego, LexisNexis, Wydanie 4, Warszawa 2009, tezy do art. 52).

Domagając się ustanowienia rozdzielnosci majątkowej powód nie określił charakteru przysługującej mu względem pozwanego wierzytelności, w szczególności nie wskazał, czy powstała ona w związku z prowadzeniem przedsiębiorstwa wchodzącego w skład majątku wspólnego pozwanych (art. 787¹ k.p.c.), bądź wynika z zobowiązania zaciągniętego przez pozwanego A. P. bez zgody jego żony Z. P., bądź też nie wynika z czynności prawnej (art. 41 § 2 k.r.o.), czy też powstała z czynności prawnej dokonanej za zgodą małżonka dłużnika (art. 787 k.p.c.). Zdaniem Sądu Okręgowego powód powinien był wykazać przede wszystkim, że przysługująca mu wierzytelność nie powstała z czynności prawnej dokonanej za zgodą małżonka dłużnika. Gdyby bowiem wierzytelność powstała z czynności prawnej dokonanej za zgodą pozwanej Z. P. powództwo niniejsze podlegałoby oddaleniu, gdyż powód mógłby bez ograniczeń zaspokoić się z majątku wspólnego, po uprzednim nadaniu nakazom zapłaty klauzuli wykonalności także przeciwko pozwanej Z. P. z ograniczeniem jej odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością ustawową (art. 41 § 1 k.r.o. i art. 787 k.p.c.).

Powód reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika nie zajął stanowiska w tym zakresie, a nadto odmówił zeznań w charakterze strony (pismo powoda z dnia 18.01.2013 r.).

Zauważyć jednak należy, że za pomocą dowodu z akt spraw KM 727/11 i KM 728/11 powód uprawdopodobnił, że nie było możliwe zaspokojenie wierzytelności w ramach egzekucji z ruchomości, tj. z należących do pozwanego pojazdów mechanicznych oraz że egzekucja prowadzona z wynagrodzenia za pracę pozwanego A. P. nie jest efektywna jeśli się zważy, że mimo iż ten sposób egzekucji trwa już ponad 2 lata, do wyegzekwowania pozostaje należność w łącznej kwocie 43 409,84 zł, podczas gdy tytuły wykonawcze opiewały na łączną kwotę należności głównej wynoszącą 38

168,12 zł. Oznacza to, że postępowanie egzekucyjne doprowadziło jedynie do zaspokojenia kosztów procesu i części odsetek ustawowych od należności głównej.

W ocenie Sądu Okręgowego powód nie uprawdopodobnił jednakże, że będzie możliwe zaspokojenie jego wierzytelności z udziału w majątku wspólnym małżonków, który w wyniku podziału przypadnie pozwanemu A. P..

Jak wynika z odpisu z KW nr (...) do majątku wspólnego pozwanych wchodzi udział w 7/8 częściach we współwłasności nieruchomości położonej w B. stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...) zabudowaną budynkiem mieszkalnym. Własność tej nieruchomości w 1/8 części przysługuje wyłącznie pozwanej Z. P.. Majątek wspólny małżonków nie obejmuje innych składników majątkowych. Jak wynika z ustaleń poczynionych przez Sąd Rejonowy nieruchomość ta obciążona jest hipoteką umowną na kwotę 420 000 zł ustanowioną na zabezpieczenie kredytu w wysokości 280 000 zł udzielonego pozwanym przez Bank Spółdzielczy w P..

Zdaniem Sądu Okręgowego celem powództwa z art. 52 § 1 a k.r.o. ma być uzyskanie przez wierzyciela możliwości zaspokojenia jego wierzytelności. Powództwo może być uwzględnione tylko wówczas jeśli wierzyciel uprawdopodobni, że w wyniku podziału majątku wspólnego dłużnika i jego małżonka nastąpi chociażby częściowe zaspokojenie jego wierzytelności. Instytucja z art. 52 § 1 a k.r.o. – jako ingerująca w wolność i swobodę małżonków – powinna być stosowana z dużą ostrożnością, a zawarte w tym przepisie przesłanki należy interpretować ściśle, a nie rozszerzająco. W szczególności nie można dopuścić do sytuacji, w której powództwo zostanie wniesione nie w celu zaspokojenia należności wierzyciela, ale szykanowania małżonka bądź też małżonków.

Mając powyższe na uwadze należy wskazać, że w okolicznościach niniejszej sprawy rzeczą powoda było uprawdopodobnienie, że dla zaspokojenia jego wierzytelności wymagany jest podział majątku wspólnego pozwanych obejmującego udział w 7/8 częściach nieruchomości stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...). Innymi słowy powód winien był uprawdopodobnić, że w wyniku podziału majątku wspólnego pozwanych dojdzie do zaspokojenia jego wierzytelności w całości bądź przynajmniej w części z nieruchomości stanowiącej działkę nr (...) jeżeli jej własność przypadnie A. P., bądź do zaspokojenia jego wierzytelności z sumy pieniężnej otrzymanej przez A. P. od jego małżonki tytułem spłaty.

Niespornym jest, że nieruchomość stanowiąca działkę ewidencyjną nr (...) obciążona jest wysoką hipoteką.

Gdyby w wyniku podziału majątku wspólnego własność tej nieruchomości została przyznana A. P., wierzycielowi hipotecznemu przysługiwałoby pierwszeństwo zaspokojenia się z nieruchomości przed dłużnikami osobistymi pozwanego, czyli przed powodem (art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 6.07.1982 r. o księgach wieczystych i hipotece - tekst jedn. Dz.U.2013.707 ze zm.).

Gdyby natomiast w wyniku podziału majątku wspólnego własność nieruchomości została przyznana pozwanej Z. P. a pozwanemu A. P. zostałyby zasądzone spłaty należy pamiętać, że istniejące obciążenie nieruchomości hipoteką będzie determinować wysokość spłaty. Obciążenie to zmienia bowiem rzeczywistą wartość nieruchomości. Wartość tego obciążenia sąd odliczy zarówno przy ustalaniu wartości nieruchomości, jak i przy zaliczaniu wartości przyznanej małżonkowi nieruchomości na poczet przysługującego mu udziału w majątku wspólnym (por. postanowienie SN z dnia 26.11.2009 r., III CZP 103/09).

Wskazać należy, że rację mają apelujący gdy podnoszą, że Sąd Rejonowy niezasadnie przerzucił na nich ciężar udowodnienia wartości nieruchomości stanowiącej działkę nr (...).

To obowiązkiem powoda było uprawdopodobnienie, że wartość nieruchomości stanowiącej działkę nr (...) jest wyższa niż wartość obciążenia nieruchomości. Tylko bowiem w takiej sytuacji można byłoby mówić o szansie dla powoda zaspokojenia chociażby części jego wierzytelności. W ocenie Sądu Okręgowego powód nie wywiązał się z obowiązku uprawdopodobnienia wskazanej wyżej okoliczności, a tym samym nie uprawdopodobnił, że zaspokojenie jego wierzytelności wymaga dokonania podziału majątku wspólnego. Powód nie uprawdopodobnił tym samym, że w

wyniku podziału majątku wspólnego uzyskałby zaspokojenie swojej wierzytelności w większej części niż ma to miejsce w ramach toczących się postępowań egzekucyjnych w sprawach KM 727/11 i 728/11.

Z przytoczonych względów Sąd Okręgowy uznając apelację za zasadną zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że powództwo oddalił orzekając jak w sentencji na podstawie art. 386 § 1 k.p.c.

Orzeczenie o kosztach procesu za I i II instancję oparto o przepis art. 102 k.p.c. uznając, że w sprawie zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek, o którym mowa w w/w przepisie. Powód posiada niezaspokojoną wierzytelność wobec pozwanego A. P.. Nie można odmówić mu prawa poszukiwania wszelkich prawnych możliwości, które mogłyby doprowadzić do zaspokojenia tej wierzytelności. Powód mógł być subiektywnie przekonany o słuszności swojego roszczenia, zwłaszcza wobec braku orzecznictwa Sądu Najwyższego na gruncie przepisu art. 52 § 1 a k.r.o.

(...)